

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. декана юридичного факультету ЗНУ

Т. О. Коломоєць
(ініціали та прізвище)
«26» серпня 2025 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО

підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
денної та заочної форм здобуття освіти
освітньо-професійна програма Право
спеціальності 081 Право
галузі знань 08 Право

ВИКЛАДАЧ: Верлос Наталя Володимирівна, д.ю.н., професор, професор кафедри
конституційного та адміністративного права

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри конституційного та
адміністративного права
Протокол №1 від «26» серпня 2025 р.
Завідувач кафедри

В. К. Колпаков
(ініціали, прізвище)

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

Д. О. Єрмоленко
(ініціали, прізвище)

2025 рік

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Конституційне право

Зв'язок з викладачем (викладачами):

E-mail: verlosznu@gmail.com

Сезн ЗНУ повідомлення:

Телефон: 228-76-16, 228-76-17, (061) 228-75-26

Інші засоби зв'язку: *Viber, Facebook Messenger, WhatsApp*, – за вибором викладача

Кафедра: *конституційного та адміністративного права, V корпус, ауд.104 (пр. Соборний, 74)*

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Конституційне право» є формування у здобувачів вищої освіти системних знань про конституційні засади організації та функціонування державної влади і місцевого самоврядування в Україні, основи правового статусу людини і громадянина, механізми реалізації та захисту конституційних прав і свобод, а також розвиток умінь застосовувати норми Конституції України у професійній правничій діяльності з урахуванням європейських стандартів, практики органів конституційної юрисдикції та особливостей правового режиму воєнного стану.

Вивчення дисципліни «Конституційне право» сприяє формуванню загальнопрофесійної культури майбутнього правника та є необхідною передумовою для практичної реалізації здобутих теоретичних знань. Дисципліна має важливе значення для підготовки фахівців до професійної діяльності в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, а також у сфері правозастосування загалом.

Зміст курсу орієнтований на аналіз інститутів конституційного права України з урахуванням європейських стандартів конституціоналізму та права Європейського Союзу, що дає змогу глибше усвідомити процеси становлення та розвитку демократичної, правової держави. Такий підхід сприяє впровадженню європейських цінностей, принципів верховенства права, демократії та прав людини у національну систему державотворення.

Навчальна дисципліна має вагомим пізнавальним та світоглядним значенням, оскільки здобуті знання сприяють формуванню демократичних цінностей, сучасної правосвідомості та правової культури здобувачів вищої освіти. Значна частина інститутів сучасного українського конституціоналізму сформувалася під впливом європейської правової традиції, що зумовлює необхідність їх вивчення крізь призму стандартів Європейського Союзу та європейського конституційного простору.

Сучасний етап державотворення в Україні, зумовлений європейським вектором зовнішньополітичного розвитку та функціонуванням держави в умовах воєнного стану, вимагає від майбутнього правника поєднання загальносвітоглядних, інформаційних і професійних компетентностей, а також уміння аналізувати й застосовувати норми конституційного законодавства з урахуванням *acquis communautaire* Європейського Союзу та практики його інституцій. У зв'язку з цим вивчення конституційного права покликане забезпечити належний рівень фахової підготовки, необхідний для подальшої професійної діяльності.

Курс спрямований на формування у здобувачів вищої освіти широкого правового світогляду, здатності до комплексного аналізу конституційно-правових явищ, розуміння взаємозв'язку держави, суспільства та особи, а також принципів організації і функціонування органів державної влади та місцевого самоврядування в тому числі й в умовах звичайного та особливих правових режимів.

Інтерактивний формат навчання, що передбачає дискусії, дебати, аналіз практичних ситуацій та аргументоване відстоювання власної позиції, сприяє розвитку критичного мислення, комунікативних навичок і професійної відповідальності – ключових компетентностей сучасного правника.

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Конституційне право

Для успішного опанування освітнього компонента здобувач вищої освіти повинен засвоїти результати навчання, сформовані під час вивчення таких освітніх компонентів (пререквізити) відповідно до структурно-логічної схеми ОП: ОК6 Правові основи антидискримінаційної політики; ОК8 Теорія та історія держави і права, ОК11 Історія держави і права України та зарубіжних країн.

Освітні компоненти, що вивчаються паралельно та забезпечують формування системного уявлення про засади публічної влади, принципи конституціоналізму та механізм реалізації прав і свобод людини і громадянина (кореквізити), зокрема: ОК17 Адміністративне право; ОК31 Курсова робота

Результати навчання, сформовані під вивчення освітнього компонента використовуватимуться у процесі подальшого опанування таких освітніх компонентів (постреквізити) ОК25 Міжнародний захист прав людини; ОК29 Муніципальне право; ПА1 Підготовка до атестаційного екзамену

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Семестр	3-й	3 -й
Кількість кредитів ECTS	5	5
Кількість годин	150 год.	150 год
Лекційні заняття	30 год.	14 год.
Практичні	30 год.	12 год.
Самостійна робота	90 год.	124 год.
Консультації	https://www.znu.edu.ua/ukr/university/departments/law/navchalnij_protses	
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11067	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
1	2	3
Компетентності ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми. СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві. СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи. СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини. СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право. СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини . СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти. СК12. Здатність аналізувати правові	лекція (інформаційна, проблемна, інтерактивна), пояснення, розповідь, робота з нормативно-правовими актами, аналіз судової практики в т.ч. ЄСПЛ, розв'язання ситуаційних задач, проблемне навчання, евристична бесіда, дискусія, моделювання професійних ситуацій (training), мозковий штурм, метод проєктів, «round-table» (колективна гра на вирішення спільної проблеми), scientific debate (навчальна суперечка-діалог), аналіз конкретних правових ситуацій (case-study), використання мультимедійних засобів навчання, застосування електронних освітніх платформ та інтерактивних онлайн-ресурсів, електронних правових баз даних.	<i>Поточний контроль</i> здійснюється шляхом виконання таких обов'язкових видів роботи, як виступ з питань певної теми розділу на практичному занятті; доповідь з проблемної тематики з презентацією; участь у обговоренні дискусійних питань; письмова контрольна робота, та додаткових видів роботи - участь у ділових (ситуативних) іграх; перевірка та захист індивідуальних завдань і проєктів, оцінювання рефератів та есе, презентація й захист навчальних проєктів, робота в групах; участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій, участь в конкурсах тощо); завдання творчого характеру <i>Підсумковий контроль</i> екзамен проводиться у письмовій формі і складається із тестових завдань та практичних кейсів за допомогою СЕЗН Moodle. <i>Перелік</i>

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Конституційне право

проблеми та обґрунтовувати правові позиції. СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ. СК17. Здатність застосовувати правові норми та забезпечувати захист прав і свобод людини в умовах особливих правових режимів, зокрема воєнного стану, надзвичайного стану, на тимчасово окупованих та деокупованих територіях. Результати навчання РН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин. РН 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини. РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел. РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю. РН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему. РН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права. РН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи. РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів. РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки. РН 23. Знати та розуміти особливості правового регулювання суспільних відносин в умовах особливих правових режимів; застосовувати норми міжнародного гуманітарного права та національного законодавства про правовий режим воєнного стану; надавати правову допомогу особам, які постраждали внаслідок збройної агресії, включаючи внутрішньо переміщених осіб та цивільних осіб на деокупованих територіях		<i>питань див. на сторінці курсу у Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11067</i> <i>Добір балів передбачає виконання здобувачами освіти, які пропустили заняття з поважних причин, додаткових навчальних завдань з метою перевірки рівня засвоєння програмного матеріалу.</i>

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Конституційне право

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Конституційне право як провідна галузь національної системи права

Поняття, предмет і система науки конституційного права. Джерела науки конституційного права. Завдання та функції науки конституційного права. Історичні етапи розвитку науки конституційного права. Дореволюційний період розвитку науки конституційного (державного) права. Радянський період розвитку науки конституційного (державного) права. Сучасний період розвитку науки конституційного права. Тенденції розвитку науки конституційного права України на сучасному етапі. Актуальні напрями наукових конституційно-правових досліджень в Україні. Поняття і завдання навчальної дисципліни конституційного права. Структура та зміст навчального курсу конституційного права. Роль (значення) навчального курсу конституційного права в професійній підготовці юриста.

Поняття конституційного права України. Історія конституційного права України. Предмет конституційного права як галузі права. Конституційне право – профілююча і фундаментальна галузь права. Особливості предмета конституційного регулювання в умовах формування громадянського суспільства та правової держави. Принципи конституційного права України. Особливості методу конституційного регулювання. Функції конституційного права. Структуроутворююча роль конституційного права в правовій системі України на сучасному етапі політичного та правового реформування в країні. Предмет конституційного права як галузі законодавства.

Поняття норми конституційного права. Основні (загальні) властивості конституційно-правових норм. Особливості конституційно-правових норм. Критерії класифікації конституційно-правових норм. Види конституційно-правових норм. Дія конституційно-правових норм у часі, у просторі та по колу осіб. Інститути конституційного права України: поняття, закономірності формування і розвитку. Класифікація і характеристика інститутів конституційного права України.

Поняття й склад джерел конституційного права. Класифікація джерел конституційного права України. Види джерел конституційного права. Особливості джерел права Європейського Союзу, їх співвідношення із національними джерелами права, в тому числі у разі набуття Україною членства; використання актів *acquis communautaire* у процесі гармонізації українського законодавства.

Поняття й особливості конституційно-правових відносин. Склад конституційних відносин. Суб'єкти конституційно-правових відносин: загальна характеристика та класифікація. Зміст конституційно-правових відносин. Підстави виникнення і динаміки конституційно-правових відносин.

Поняття й функції конституційно-правової відповідальності. Конституційно-правова відповідальність як вид юридичної відповідальності.

Рецепція європейських конституційних стандартів та аксіологічних засад в практику державотворення України

Змістовий модуль 2. Конституція України - Основний Закон суспільства і держави.
Засади конституційного ладу України

Поняття і сутність конституції. Поняття та загальна еволюція світового та вітчизняного конституціоналізму. Рецепція доктрини транснаціонального конституціоналізму у вітчизняну практику державотворення.

Юридичні властивості конституції. Особливий порядок розробки і прийняття конституції. Юридична охорона конституції України

Функції конституції: поняття і види

Конституційний процес в незалежній Україні. Основні етапи новітнього

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Конституційне право

конституційного процесу в Україні, їхній зміст та значення. Юридична характеристика чинної Конституції України.

Порядок внесення змін до Конституції України. Чинна Конституція України як «жорстка» конституція, загальний порядок внесення змін і доповнень до неї.

Модернізація Конституції України та національного конституційного законодавства в контексті асоціації України з Європейським Союзом.

Поняття конституційного ладу, його ознаки та умови. Взаємозв'язок між конституційним ладом і суспільним ладом та політикою держави.

Конституційне закріплення політичної системи України. Політичний плюралізм (багатоманітність) як основа політичної системи України.

Економічна система України та її конституційно-правове регулювання.

Соціальна система і соціальна структура українського суспільства, тенденції їх розвитку. Конституційно-правові принципи соціальної політики держави та їх реалізація.

Державна мовна політика в Україні та її конституційне регулювання.

Поняття та ознаки засад конституційного ладу: Людина, її права і свободи, честь і гідність як найвища соціальна цінність. Народний і державний суверенітет: поняття і взаємозв'язок. Принцип поділу влади. Принцип визнання та гарантування місцевого самоврядування як основа територіальної організації влади в Україні. Принципи республіканізму, унітаризму та демократизму як визначальні для форми Української держави.

Принцип визнання міжнародно-правових стандартів, його роль у входженні України у світове співтовариство та процесі євроінтеграції.

Державні символи України. Державний Герб. Державний Прапор. Державний Гімн.

Змістовий модуль 3. Конституційно-правовий особи в Україні

Поняття основ правового статусу особи та його елементи. Проблема прав людини в конституційно-правовій теорії та практиці.

Міжнародно-правові стандарти в галузі прав людини. Загальна декларація прав людини 1948 р. Міжнародні пакти про права людини 1966 р. Європейська Конвенція про захист прав та основних свобод 1950 р.

Загальні та спеціальні принципи правового статусу особи в Україні, їх відображення у Конституції та чинному законодавстві.

Основні (конституційні) права і свободи: поняття, ознаки, види. Непорушність, невід'ємність і невідчужуваність основних прав і свобод людини. Особисті (громадянські), політичні, економічні, соціальні, культурні та екологічні права та свободи. Позитивні й негативні права людини.

Права людини і права громадянина. Еволюція конституційних прав і свобод. «Покоління» основних прав і свобод. Суб'єкти конституційних прав і свобод.

Основні (конституційні) обов'язки громадян України. Поняття, ознаки та класифікація основних обов'язків.

Гарантії реалізації основних прав і свобод громадян України. Загальні та спеціальні гарантії.

Рецепція європейських стандартів прав людини у конституційне право України

Поняття та ознаки громадянства. Громадянство як особливий правовий стан. Політико-правовий характер громадянства. Стабільність громадянства. Взаємний характер відносин громадянства.

Категорії осіб, що належать до громадянства України. Документи, які засвідчують належність до громадянства України.

Підстави набуття та припинення громадянства України.

Система органів, що беруть участь у вирішенні питань громадянства України, їх компетенція.

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Конституційне право

Конституційно-правовий статус внутрішньо переміщених осіб, іноземців, біженців, осіб, що потребують додаткового або тимчасового захисту, осіб без громадянства, закордонних українців.

Громадянство ЄС та його співвідношення з національним громадянством держав-членів

Змістовий модуль 4. Конституційно-правовий статус політичних партій та інших громадських об'єднань в Україні

Право на об'єднання як політичне право громадян України. Поняття, ознаки та види громадських об'єднань. Обмеження на створення та діяльність громадських об'єднань.

Конституційно-правовий статус політичних партій в Україні. Поняття та ознаки політичних партій в Україні. Порядок створення та діяльності політичних партій. Обмеження та заборони щодо утворення та діяльності політичних партій.

Фінансування політичних партій. Порядок державного фінансування політичних партій.

Конституційно-правовий статус громадських об'єднань в Україні. Поняття, ознаки, види громадських об'єднань. Громадські організації та громадські спілки. Порядок створення та діяльності громадських об'єднань.

Конституційні засади молодіжної політики. Гарантії та механізми участі молоді у формуванні та реалізації молодіжної політики. Правовий статус молодіжних рад як консультативно-дорадчих органів при органах публічної влади в Україні. Молодіжні та дитячі громадські організації: порядок організації та діяльності. Молодіжні та дитячі громадські об'єднання: порядок організації та діяльності.

Національна рада з питань молоді - це консультативно-дорадчий орган, що утворюється при Кабінеті Міністрів України.

Право на свободу совісті в Україні. Взаємовідносини між державою та релігійними організаціями в Україні. Поняття, види та ознаки релігійних організацій. Порядок створення та діяльності релігійних організацій.

Змістовий модуль 5. Конституційні засади інформаційної політики та статус медіа в Україні

Поняття інформації. Інформаційна політика України. Інформаційний суверенітет. Види та галузі інформації. Поняття інформаційної діяльності, її суб'єкти та види.

Джерела інформації. Документи як джерела інформації. Публічні виступи як джерело інформації. Режим доступу до інформації. Інформація з відкритим доступом. Інформація з обмеженим доступом. Секретна інформація. Конфіденційна інформація.

Медіа в Україні: поняття, види, порядок заснування, організації та діяльності.

Порядок опублікування та набуття чинності нормативно-правовими актами.

Конституційно-правовий статус друкованих медіа. Поняття друкованого медіа. Порядок створення та діяльності друкованих медіа. Правовий статус редакції та журналіста. Права та обов'язки друкованих медіа. Відповідальність друкованих медіа.

Конституційно-правовий статус аудіовізуальних медіа. Електронні медіа: правове регулювання організації та діяльності.

Відповідальність медіа за поширення недостовірної інформації.

Особливості функціонування медіа в умовах воєнного стану.

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Конституційне право

**Змістовий модуль 6. Конституційно-правове регулювання основних форм
 безпосереднього народовладдя в Україні**

Народовладдя в Україні. Поняття та види основних форм безпосереднього народовладдя в Україні.

Поняття і соціальна роль референдуму. Відмінність референдуму від виборів та інших форм безпосередньої демократії.

Поняття і види виборів в Україні, їх конституційно-правове регулювання. Соціальні функції виборів. Періодичність виборів. Виборче законодавство України.

Поняття виборчого права і його основні принципи. Виборче право в об'єктивному розумінні. Суб'єктивне виборче право. Загальне виборче право. Пряме й рівне виборче право. Таємне голосування: мета і способи. Активне і пасивне виборче право. Виборчі цензи в Україні. Абсентеїзм в Україні, його причини і оцінка.

Виборча система (в широкому і вузькому розумінні). Мажоритарна і пропорційна виборчі системи в Україні.

Виборчі комісії в Україні, їх система, порядок формування та повноваження.

Виборчий процес, його основні принципи та стадії. Суб'єкти виборчого процесу в Україні. Виборчі округи та виборчі дільниці. Складання списків виборців. Порядок висунення і реєстрації кандидатів. Роль політичних партій у виборчому процесі. Виборча застава. Передвиборна агітація, її строки і форми реалізації. Порядок голосування. Порядок визначення результатів голосування. Порядок розподілу мандатів за пропорційною виборчою системою. «Загороджувальний (виборчий) бар'єр» в Україні, його значення та оцінка. Виборча квота.

Повторні вибори і повторне голосування. Визнання виборів недійсними. Відповідальність за порушення виборчого законодавства. Роль органів внутрішніх справ у забезпеченні законності та громадського порядку під час підготовки і проведення виборів.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	2	3	4	5
Лекція 1	Конституційне право України як провідна галузь національної системи права	2	2	1 раз на тиждень /тиждень 1
Практичне заняття 1	Конституційне право України як провідна галузь національної системи права 1. Поняття конституційного права України. Конституційне право України як галузь права, наука і навчальна дисципліна. Місце і роль конституційного права в національній системі права України. 2. Предмет конституційно-правового регулювання і конституційно-правових відносин в Україні. 3. Метод конституційно-правового регулювання в Україні. 4. Принципи конституційного права України.	2	2	1 раз на тиждень /тиждень 1

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Конституційне право

Самостійна робота	Конституційне право України як провідна галузь національної системи права https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11067	6	8	<i>1 раз на тиждень /тиждень 1</i>
Лекція 2	Конституційне право України як провідна галузь національної системи права	2	2	<i>1 раз на тиждень /тиждень 2</i>
Практичне заняття 2	Конституційне право України як провідна галузь національної системи права 1. Система та структура конституційного права України. Конституційно-правові інститути та норми. 2. Поняття конституційно-правових відносин, їх склад, особливості і види. 3. Джерела конституційного права України: поняття, види. Особливості джерел права Європейського Союзу, їх співвідношення із національними джерелами права. 4. Конституційно-правова відповідальність: поняття, підстави, форми. 5. Рецепція європейських конституційних стандартів та аксіологічних засад в практику державотворення України.	2	2	<i>1 раз на тиждень /тиждень 2</i>
Самостійна робота	Конституційне право України як провідна галузь національної системи права https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11067	6	8	<i>1 раз на тиждень /тиждень 2</i>
Лекція 3	Конституція України - Основний Закон суспільства і держави	2	-	<i>1 раз на тиждень /тиждень 3</i>
Практичне заняття 3	Конституція України - Основний Закон суспільства і держави 1. Поняття і сутність конституції. Поняття та загальна еволюція світового та вітчизняного конституціоналізму. Рецепція доктрини транснаціонального конституціоналізму у вітчизняну практику державотворення. 2. Юридичні властивості конституції. Особливий порядок розробки і прийняття конституції. Юридична охорона конституції України 3. Функції конституції: поняття і види.	2	2	<i>1 раз на тиждень /тиждень 3</i>
Самостійна робота	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11067	6	8	<i>1 раз на тиждень /тиждень 3</i>
Лекція 4	Конституція України - Основний Закон суспільства і держави	2	-	<i>1 раз на тиждень /тиждень 4</i>

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Конституційне право

Практичне заняття 4	Конституція України - Основний Закон суспільства і держави 1. Конституційний процес в незалежній Україні. Основні етапи новітнього конституційного процесу в Україні, їхній зміст та значення. Юридична характеристика чинної Конституції України. 2. Порядок внесення змін до Конституції України. Чинна Конституція України як «жорстка» конституція, загальний порядок внесення змін і доповнень до неї. 3. Конституційна реформа в Україні на сучасному етапі. Децентралізація публічної влади. 4. Модернізація Конституції України та національного конституційного законодавства в контексті асоціації України з Європейським Союзом.	2	2	<i>1 раз на тиждень /тиждень 4</i>
Самостійна робота	Конституція України - Основний Закон суспільства і держави https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11067	6	8	<i>1 раз на 2 тижні /тиждень 4</i>
Лекція 5	Засади конституційного ладу України	2	2	<i>1 раз на тиждень /тиждень 5</i>
Практичне заняття 5	Засади конституційного ладу України 1. Поняття конституційного ладу, його ознаки та умови. Взаємозв'язок між конституційним ладом і суспільним ладом та політикою держави. 2. Конституційне закріплення політичної системи України. Політичний плюралізм (багатоманітність) як основа політичної системи України. 3. Економічна система України та її конституційно-правове регулювання. Соціальна система і соціальна структура українського суспільства, тенденції їх розвитку. Конституційно-правові принципи соціальної політики держави та їх реалізація. 4. Державна мовна політика в Україні та її конституційне регулювання. 5. Людина, її права і свободи, честь і гідність як найвища соціальна цінність.	2	-	<i>1 раз на тиждень /тиждень 5</i>
Самостійна робота	Засади конституційного ладу України https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11067	6	8	<i>1 раз на тиждень /тиждень 5</i>

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Конституційне право

Лекція 6	Засади конституційного ладу України	2	2	1 раз на тиждень /тиждень 6
Практичне заняття 6	Засади конституційного ладу України 1. Народний і державний суверенітет: поняття і взаємозв'язок. 2. Принцип поділу влади. 3. Принцип визнання та гарантування місцевого самоврядування як основа територіальної організації влади в Україні. 4. Принципи республіканізму, унітаризму та демократизму як визначальні для форми Української держави. 5. Принцип визнання міжнародно-правових стандартів, його роль у входженні України у світове співтовариство та процесі євроінтеграції. 6. Державні символи України. Державний Герб. Державний Прапор. Державний Гімн.	2	-	1 раз на тиждень /тиждень 6
Самостійна робота	Засади конституційного ладу України https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11067	6	8	1 раз на тиждень /тиждень 6
Лекція 7	Конституційно-правовий особи в Україні	2	2	1 раз на тиждень /тиждень 7
Практичне заняття 7	Конституційно-правовий особи в Україні 1. Поняття основ правового статусу особи та його елементи. Проблема прав людини в конституційно-правовій теорії та практиці. 2. Міжнародно-правові стандарти в галузі прав людини. Загальна декларація прав людини 1948 р. Міжнародні пакти про права людини 1966 р. Європейська Конвенція про захист прав та основних свобод 1950 р. 3. Загальні та спеціальні принципи правового статусу особи в Україні, їх відображення у Конституції та чинному законодавстві. 4. Основні (конституційні) права і свободи: поняття, ознаки, види. Непорушність, невід'ємність і невідчужуваність основних прав і свобод людини. Особисті (громадянські), політичні, економічні, соціальні, культурні та екологічні права та свободи. Позитивні й негативні права людини.	2	-	1 раз на тиждень /тиждень 7
Самостійна робота	Конституційно-правовий особи в Україні https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11067	6	8	1 раз на тиждень /тиждень 7
Лекція 8	Конституційно-правовий особи в Україні	2	2	1 раз на тиждень

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Конституційне право

				/тиждень 8
Практичне заняття 8	Конституційно-правовий особи в Україні Права людини і права громадянина. Еволюція конституційних прав і свобод. «Покоління» основних прав і свобод. Суб'єкти конституційних прав і свобод. Основні (конституційні) обов'язки громадян України. Поняття, ознаки та класифікація основних обов'язків. Гарантії реалізації основних прав і свобод громадян України. Загальні та спеціальні гарантії. Рецепція європейських стандартів прав людини у конституційне право України	2	2	1 раз на тиждень /тиждень 8
Самостійна робота	Конституційно-правовий особи в Україні https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11067	6	8	1 раз на тиждень /тиждень 8
Лекція 9	Правове регулювання інституту громадянства та конституційно-правовий статус інших категорій осіб в Україні	2	2	1 раз на тиждень /тиждень 9
Практичне заняття 9	Правове регулювання інституту громадянства та конституційно-правовий статус інших категорій осіб в Україні Поняття та ознаки громадянства. Громадянство як особливий правовий стан. Політико-правовий характер громадянства. Стабільність громадянства. Взаємний характер відносин громадянства. Категорії осіб, що належать до громадянства України. Документи, які засвідчують належність до громадянства України. Підстави набуття та припинення громадянства України. Система органів, що беруть участь у вирішенні питань громадянства України, їх компетенція Громадянство ЄС та його співвідношення з національним громадянством держав-членів	2	-	1 раз на тиждень /тиждень 9
Самостійна робота	Правове регулювання інституту громадянства та конституційно-правовий статус інших категорій осіб в Україні https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11067	6	8	1 раз на тиждень /тиждень 9
Лекція 10	Правове регулювання інституту громадянства та конституційно-правовий статус інших категорій осіб в Україні	2	-	1 раз на тиждень /тиждень 10
Практичне заняття 10	Правове регулювання інституту громадянства та конституційно-правовий статус інших категорій осіб в Україні	2	2	1 раз на тиждень /тиждень

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Конституційне право

	1. Конституційно-правовий статус внутрішньо переміщених осіб, 2. Конституційно-правовий статус іноземців, біженців, осіб, що потребують додаткового або тимчасового захисту, осіб без громадянства, 3. Конституційно-правовий статус закордонних українців.			10
Самостійна робота	Правове регулювання інституту громадянства та конституційно-правовий статус інших категорій осіб в Україні https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11067	6	8	<i>1 раз на тиждень /тиждень 10</i>
Лекція 11	Конституційно-правовий статус політичних партій та інших громадських об'єднань в Україні	2	-	<i>1 раз на тиждень /тиждень 11</i>
Практичне заняття 11	Конституційно-правовий статус політичних партій та інших громадських об'єднань в Україні 1. Право на об'єднання як політичне право громадян України. Поняття, ознаки та види громадських об'єднань. Обмеження на створення та діяльність громадських об'єднань. 2. Конституційно-правовий статус політичних партій в Україні. Поняття та ознаки політичних партій в Україні. Порядок створення та діяльності політичних партій. Обмеження та заборони щодо утворення та діяльності політичних партій. 3. Конституційно-правовий статус громадських організацій в Україні. Поняття, ознаки, види громадських організацій. Порядок створення та діяльності громадських організацій. 4. Право на свободу совісті в Україні. Взаємовідносини між державою та релігійними організаціями в Україні. Поняття, види та ознаки релігійних організацій. Порядок створення та діяльності релігійних організацій.	2	-	<i>1 раз на тиждень /тиждень 11</i>
Самостійна робота	Конституційно-правовий статус політичних партій та інших громадських об'єднань в Україні https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11067	6	8	<i>1 раз на тиждень /тиждень 11</i>
Лекція 12	Конституційні засади державної інформаційної політики та конституційно-правовий статус	2	2	<i>1 раз на тиждень</i>

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Конституційне право

	медіа в Україні			/тиждень 12
Практичне заняття 12	Конституційні засади державної інформаційної політики та конституційно-правовий статус медіа в Україні 1. Поняття інформації. Інформаційна політика України. Інформаційний суверенітет. 2. Види інформації та їх конституційно-правове регулювання. 3. Джерела інформації. Документи як джерела інформації. Публічні виступи як джерело інформації. 4. Конституційно-правове регулювання права громадян на доступ до публічної інформації.	2	-	1 раз на тиждень /тиждень 12
Самостійна робота	Конституційні засади державної інформаційної політики та конституційно-правовий статус медіа в Україні https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11067	6	8	1 раз на тиждень /тиждень 12
Лекція 13	Конституційні засади державної інформаційної політики та конституційно-правовий статус медіа в Україні	2	-	1 раз на тиждень /тиждень 13
Практичне заняття 13	Конституційні засади державної інформаційної політики та конституційно-правовий статус медіа в Україні 1. Конституційно-правовий статус медіа та їх роль у реалізації права громадян на інформацію. 2. Обмеження в сфері реалізації права громадян на інформацію. 3. Відповідальність медіа за поширення недостовірної інформації. 4. Особливості функціонування медіа в умовах воєнного стану.	2	-	1 раз на тиждень /тиждень 13
Самостійна робота	Конституційні засади державної інформаційної політики та конституційно-правовий статус медіа України https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11067	6	8	1 раз на тиждень /тиждень 13
Лекція 14	Конституційно-правове регулювання основних форм безпосереднього народовладдя в Україні	2	-	1 раз на тиждень /тиждень 14
Практичне заняття 14	Конституційно-правове регулювання основних форм безпосереднього народовладдя в Україні. 1. Народовладдя в Україні. Поняття та види основних форм безпосереднього народовладдя в Україні.	2	-	1 раз на тиждень /тиждень 14

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Конституційне право

	2. Конституційно-правове регулювання права громадян на мирні зібрання в Україні. 3. Конституційне право на звернення громадян: поняття, види, форми. 4. Поняття і соціальна роль референдуму. Відмінність референдуму від виборів та інших форм безпосередньої демократії. 5. Конституційно-правове регулювання процесу організації та проведення референдумів в Україні. 6. Поняття і типи, види виборів в Україні, їх конституційно-правове регулювання. Соціальні функції виборів. Періодичність виборів. Виборче законодавство України..			
Самостійна робота	Конституційно-правове регулювання основних форм безпосереднього народовладдя в Україні. https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11067	6	10	<i>1 раз на тиждень /тиждень 14</i>
Лекція 15	Конституційно-правове регулювання основних форм безпосереднього народовладдя в Україні	2	-	<i>1 раз на тиждень /тиждень 15</i>
Практичне заняття 15	Конституційно-правове регулювання основних форм безпосереднього народовладдя в Україні. 1. Поняття виборчого права і його основні принципи. Виборче право в об'єктивному розумінні. Суб'єктивне виборче право. Загальне виборче право. Пряме й рівне виборче право. Таємне голосування: мета і способи. Активне і пасивне виборче право. Виборчі цензи в Україні. Абсентеїзм в Україні, його причини і оцінка. 2. Виборча система (в широкому і вузькому розумінні). Мажоритарна і пропорційна виборчі системи в Україні. 3. Виборчі комісії в Україні, їх система, порядок формування та повноваження. 4. Виборчий процес, його основні принципи та стадії. Суб'єкти виборчого процесу в Україні. Виборчі округи та виборчі дільниці. Складання списків виборців. Порядок висунення і реєстрації кандидатів. Роль політичних партій у виборчому процесі. Виборча застава. Передвиборна агітація, її строки і форми реалізації. Порядок голосування. Порядок визначення результатів голосування. Порядок розподілу мандатів за пропорційною виборчою системою. «Загороджувальний (виборчий) бар'єр» в Україні, його значення та оцінка.	2	-	<i>1 раз на тиждень /тиждень 15</i>

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Конституційне право

	Виборча квота			
Самостійна робота	Конституційно-правове регулювання основних форм безпосереднього народовладдя в Україні. https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11067	6	10	1 раз на тиждень /тиждень 15

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/ роботи	Вид контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
Практичне заняття №1	Робота у групі над розв'язанням практичного завдання, технології ситуативного моделювання: кейс-метод (імітації, симуляції); технології опрацювання дискусійних питань: метод-прес, дебати, дискусія, дебрифінг та ін.	Термінологічний диктант Перевірка знань здобувачів вищої освіти щодо основних понять і категорій конституційного права України, його предмета, методу, принципів, джерел та місця в національній системі права. Робота у групі над розв'язанням практичного завдання / кейс-метод Аналіз правової ситуації, пов'язаної із застосуванням норм Конституції України, визначення провідної ролі конституційного права у регулюванні суспільних відносин, його взаємодії з іншими галузями права та діяльності органів державної влади. Участь у дискусії (метод «прес», дискусія, дебати, дебрифінг) Обговорення питань щодо провідного значення конституційного права в національній системі права, ролі Конституції України як Основного Закону держави, принципу верховенства Конституції та його впливу на формування і розвиток інших галузей права.	Термінологічний диктант (до 1 бала) повне і правильне відтворення конституційно-правових понять – 1 бал; допущення окремих неточностей – 0,5 бала; поверхневе або помилкове відтворення понять – 0–0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття (5–10 хвилин). Робота у групі / кейс-метод (до 1 бала) обґрунтований аналіз правової ситуації з посиланням на норми Конституції України – 1 бал; частковий аналіз без належної аргументації – 0,5 бала; формальний або помилковий аналіз – 0–0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття (15–20 хвилин). Участь у дискусії (до 1 бала) активна участь з логічним і аргументованим висловлюванням – 1 бал; участь з обмеженою аргументацією – 0,5 бала; пасивна участь або відсутність аргументації – 0–0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття.	3
Практичне заняття №2	Термінологічний диктант, робота у групі над розв'язанням практичного	Термінологічний диктант Перевірка знань здобувачів вищої освіти щодо основних понять і категорій конституційного права	Термінологічний диктант (до 1 бала) повне і правильне відтворення конституційно-правових понять – 1 бал;	3

	завдання, технології ситуативного моделювання: кейс-метод (імітації, симуляції); технології опрацювання дискусійних питань: метод-прес, дебати, дискусія, дебрифінг та ін.	України, його предмета, методу, принципів, джерел та місця в національній системі права. Робота у групі над розв'язанням практичного завдання / кейс-метод Аналіз правової ситуації, пов'язаної із застосуванням норм Конституції України, визначення провідної ролі конституційного права у регулюванні суспільних відносин, його взаємодії з іншими галузями права та діяльності органів державної влади. Участь у дискусії (метод «прес», дискусія, дебати, дебрифінг) Обговорення питань щодо провідного значення конституційного права в національній системі права, ролі Конституції України як Основного Закону держави, принципу верховенства Конституції та його впливу на формування і розвиток інших галузей права.	допущення окремих неточностей – 0,5 бала; поверхнєве або помилкове відтворення понять – 0–0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття (5–10 хвилин). Робота у групі / кейс-метод (до 1 бала) обґрунтований аналіз правової ситуації з посиланням на норми Конституції України – 1 бал; частковий аналіз без належної аргументації – 0,5 бала; формальний або помилковий аналіз – 0–0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття (15–20 хвилин). Участь у дискусії (до 1 бала) активна участь з логічним і аргументованим висловлюванням – 1 бал; участь з обмеженою аргументацією – 0,5 бала; пасивна участь або відсутність аргументації – 0–0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття.	
Практичне заняття №3	Термінологічний диктант, робота у групі над розв'язанням практичного завдання, технології ситуативного моделювання: кейс-метод (імітації, симуляції); технології опрацювання дискусійних питань: метод-прес, дебати, дискусія, дебрифінг та ін.	Термінологічний диктант Перевірка знань здобувачів вищої освіти щодо поняття та сутності конституції, ознак і моделей конституціоналізму, етапів розвитку світового та вітчизняного конституціоналізму, юридичних властивостей Конституції України, її функцій та механізмів юридичної охорони. Робота у групі над розв'язанням практичного завдання / кейс-метод Аналіз правової ситуації, пов'язаної з реалізацією норм Конституції України як Основного Закону, визначення її юридичних властивостей, особливостей порядку прийняття та внесення змін, а також ролі органів державної влади у забезпеченні юридичної охорони Конституції України. Участь у дискусії (метод	Термінологічний диктант (до 1 бала) повне і коректне відтворення конституційно-правових понять та категорій – 1 бал; допущення окремих неточностей у визначеннях – 0,5 бала; поверхнєве або помилкове знання термінів – 0–0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття (5–10 хвилин). Робота у групі / кейс-метод (до 1 бала) аргументований аналіз практичного завдання з посиланням на норми Конституції України – 1 бал; частковий аналіз без належного правового обґрунтування – 0,5 бала; формальний або помилковий аналіз – 0–0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття (15–20 хвилин). Участь у дискусії (до 1 бала) активна участь із логічною та	3

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Конституційне право

		«прес», дискусія, дебати, дебрифінг) Обговорення проблемних питань щодо сутності конституції як акта установчої влади народу, значення конституціоналізму для демократичного розвитку держави, рецепції доктрини транснаціонального конституціоналізму у вітчизняну практику державотворення, а також функцій Конституції України в умовах сучасних викликів.	аргументованою позицією – 1 бал; участь з обмеженою аргументацією – 0,5 бала; пасивна участь або відсутність аргументів – 0–0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття.	
Практичне заняття №4	Робота у групі над Термінологічний диктант, робота у групі над розв'язанням практичного завдання, технології ситуативного моделювання: кейс-метод (імітації, симуляції); технології опрацювання дискусійних питань: метод-прес, дебати, дискусія, дебрифінг та ін.	Термінологічний диктант Перевірка знань здобувачів вищої освіти щодо поняття та стадій конституційного процесу, особливостей новітнього конституційного процесу в Україні, юридичної характеристики чинної Конституції України, ознак «жорсткої» конституції, порядку внесення змін до Конституції України, а також основних напрямів конституційної реформи та модернізації конституційного законодавства. Робота у групі над розв'язанням практичного завдання / кейс-метод Аналіз правової ситуації, пов'язаної із застосуванням норм Конституції України щодо внесення змін до неї, здійснення конституційної реформи, реалізації процесів децентралізації публічної влади та модернізації національного конституційного законодавства з урахуванням євроінтеграційних зобов'язань України. Участь у дискусії (метод «прес», дискусія, дебати, дебрифінг) Обговорення проблемних питань щодо сучасного стану та перспектив розвитку конституційного процесу в Україні, доцільності та меж конституційної реформи, особливостей	Термінологічний диктант (до 1 бала) повне й коректне відтворення конституційно-правових понять і категорій – 1 бал; допущення окремих неточностей – 0,5 бала; поверхнєве або помилкове знання термінології – 0–0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття (5–10 хвилин). Робота у групі / кейс-метод (до 1 бала) аргументований аналіз практичного завдання з посиланням на норми Конституції України – 1 бал; частковий аналіз без достатнього правового обґрунтування – 0,5 бала; формальний або помилковий аналіз – 0–0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття (15–20 хвилин). Участь у дискусії (до 1 бала) активна участь з логічною та аргументованою позицією – 1 бал; участь з обмеженою аргументацією – 0,5 бала; пасивна участь або відсутність аргументів – 0–0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття.	3

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Конституційне право

		децентралізації публічної влади, а також впливу асоціації України з Європейським Союзом на модернізацію Конституції України та національного конституційного законодавства.		
Практичне заняття №5	Термінологічний диктант, робота у групі над розв'язанням практичного завдання, технології ситуативного моделювання: кейс-метод (імітації, симуляції); технології опрацювання дискусійних питань: метод-прес, дебати, дискусія, дебрифінг та ін.	Термінологічний диктант Перевірка знань здобувачів вищої освіти щодо поняття та ознак конституційного ладу, його структурних елементів, принципів політичної, економічної та соціальної систем України, засад державної мовної політики, а також конституційного визнання людини, її прав і свобод, честі та гідності як найвищої соціальної цінності. Робота у групі над розв'язанням практичного завдання / кейс-метод Аналіз правової ситуації, пов'язаної з реалізацією засад конституційного ладу України, застосуванням норм Конституції України щодо політичного плюралізму, економічної та соціальної політики держави, державної мовної політики, а також забезпечення і захисту прав і свобод людини і громадянина. Участь у дискусії (метод «прес», дискусія, дебати, дебрифінг) Обговорення проблемних питань щодо взаємозв'язку конституційного та суспільного ладу, ролі політичного плюралізму в демократичній державі, конституційно-правових засад соціальної держави, мовної політики, а також утвердження принципу людиноцентризму в системі засад конституційного ладу України.	Термінологічний диктант (до 1 бала) повне й коректне відтворення конституційно-правових понять і категорій – 1 бал; допущення окремих неточностей – 0,5 бала; поверхневе або помилкове знання термінології – 0–0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття (5–10 хвилин). Робота у групі / кейс-метод (до 1 бала) аргументований аналіз практичного завдання з посиланням на норми Конституції України – 1 бал; частковий аналіз без достатнього правового обґрунтування – 0,5 бала; формальний або помилковий аналіз – 0–0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття (15–20 хвилин). Участь у дискусії (до 1 бала) активна участь з логічною та аргументованою позицією – 1 бал; участь з обмеженою аргументацією – 0,5 бала; пасивна участь або відсутність аргументів – 0–0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття.	3
Практичне заняття №6	Термінологічний диктант, робота у групі над розв'язанням практичного завдання,	Термінологічний диктант Перевірка знань здобувачів вищої освіти щодо поняття та змісту народного і державного суверенітету, принципу поділу влади,	Термінологічний диктант (до 1 бала) повне й коректне відтворення конституційно-правових понять і категорій – 1 бал; допущення окремих	3

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Конституційне право

	технології ситуативного моделювання: кейс-метод (імітації, симуляції); технології опрацювання дискусійних питань: метод-прес, дебати, дискусія, дебрифінг та ін.	конституційних засад місцевого самоврядування, принципів республіканізму, унітаризму й демократизму, визнання міжнародно-правових стандартів, а також конституційно-правового статусу державних символів України. Робота у групі над розв'язанням практичного завдання / кейс-метод Аналіз правової ситуації, пов'язаної з реалізацією принципів конституційного ладу України, застосуванням норм Конституції України щодо суверенітету народу і держави, поділу влади, місцевого самоврядування, форми держави, міжнародно-правових зобов'язань України та використання державних символів. Участь у дискусії (метод «прес», дискусія, дебати, дебрифінг) Обговорення проблемних питань щодо співвідношення народного і державного суверенітету, ефективності реалізації принципу поділу влади, ролі місцевого самоврядування в демократичній державі, значення міжнародно-правових стандартів для євроінтеграційного курсу України, а також символічної та правової ролі державних символів	неточностей – 0,5 бала; поверхнєве або помилкове знання термінології – 0–0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття (5–10 хвилин). Робота у групі / кейс-метод (до 1 бала) аргументований аналіз практичного завдання з посиланням на норми Конституції України – 1 бал; частковий аналіз без достатнього правового обґрунтування – 0,5 бала; формальний або помилковий аналіз – 0–0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття (15–20 хвилин). Участь у дискусії (до 1 бала) активна участь з логічною та аргументованою позицією – 1 бал; участь з обмеженою аргументацією – 0,5 бала; пасивна участь або відсутність аргументів – 0–0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття.	
Самостійна робота	Письмова контрольна робота Атестаційна робота №1 Вирішення практичного кейсу	Атестаційна робота № 1 проводиться у дистанційній формі з використанням СЕЗН Moodle та включає два самостійні елементи контролю: Онлайн-тестування, що складається з 10 тестових завдань, спрямованих на перевірку знань основних понять, інститутів та норм конституційного права України. Вирішення практичного кейсу, що передбачає письмовий аналіз конституційно-правової ситуації із застосуванням	Онлайн-тестування в СЕЗН Moodle – до 5 балів 10 тестових завдань, 0,5 бала за кожен правильну відповідь; зараховуються лише відповіді, подані у встановлений часовий ліміт у СЕЗН Moodle. Вирішення практичного кейсу – до 3 балів правильно вирішений кейс (повний та обґрунтований аналіз із застосуванням норм Конституції України та законодавства) – 3 бали; частково правильно вирішення кейсу (допущені неточності або	8

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Конституційне право

		норм Конституції України та чинного законодавства.	неповний правовий аналіз) – 2 бали ; поверхнєве вирішення кейсу (загальні міркування без належного правового обґрунтування) – 1 бал ; відсутність відповіді або неправильне вирішення кейсу – 0 балів . Термін виконання: відповідно до графіка атестації шляхом проходження онлайн-тестування та виконання кейсового завдання в СЕЗН Moodle (із визначеним часовим лімітом)	
Практичне заняття №7	Термінологічний диктант, робота у групі над розв'язанням практичного завдання, технології ситуативного моделювання: кейс-метод (імітації, симуляції); технології опрацювання дискусійних питань: метод-прес, дебати, дискусія, дебрифінг та ін.	Термінологічний диктант Перевірка знань здобувачів вищої освіти щодо поняття та елементів конституційно-правового статусу особи, основних підходів до розуміння прав людини, міжнародно-правових стандартів у сфері прав людини, принципів правового статусу особи, класифікації та характеристик основних (конституційних) прав і свобод людини і громадянина. Робота у групі над розв'язанням практичного завдання / кейс-метод Аналіз правової ситуації, пов'язаної з реалізацією та захистом конституційних прав і свобод людини і громадянина, застосуванням норм Конституції України та міжнародно-правових актів у сфері прав людини, визначення меж та механізмів забезпечення позитивних і негативних прав. Участь у дискусії (метод «прес», дискусія, дебати, дебрифінг) Обговорення проблемних питань щодо співвідношення прав людини і прав громадянина, ролі міжнародних стандартів у формуванні національного механізму захисту прав людини, принципів непорушності, невід'ємності	Термінологічний диктант (до 1 бала) повне й коректне відтворення конституційно-правових понять і категорій – 1 бал; допущення окремих неточностей – 0,5 бала; поверхнєве або помилкове знання термінології – 0–0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття (5–10 хвилин). Робота у групі / кейс-метод (до 1 бала) аргументований аналіз практичного завдання з посиланням на норми Конституції України та міжнародно-правові акти – 1 бал; частковий аналіз без належного правового обґрунтування – 0,5 бала; формальний або помилковий аналіз – 0–0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття (15–20 хвилин). Участь у дискусії (до 1 бала) активна участь з логічною та аргументованою позицією – 1 бал; участь з обмеженою аргументацією – 0,5 бала; пасивна участь або відсутність аргументів – 0–0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття.	3

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Конституційне право

		та невідчужуваності прав і свобод, а також актуальних викликів у сфері реалізації конституційних прав і свобод в Україні.		
Практичне заняття №8	Термінологічний диктант, робота у групі над розв'язанням практичного завдання, технології ситуативного моделювання: кейс-метод (імітації, симуляції); технології опрацювання дискусійних питань: метод-прес, дебати, дискусія, дебрифінг та ін.	Термінологічний диктант Перевірка знань здобувачів вищої освіти щодо співвідношення прав людини і прав громадянина, етапів еволюції конституційних прав і свобод, концепції «покоління» прав людини, кола суб'єктів конституційних прав і свобод, поняття та видів основних конституційних обов'язків, а також системи гарантій реалізації прав і свобод. Робота у групі над розв'язанням практичного завдання / кейс-метод Аналіз правової ситуації, пов'язаної з реалізацією, обмеженням або захистом конституційних прав і свобод людини і громадянина, виконанням конституційних обов'язків, застосуванням загальних і спеціальних гарантій прав і свобод, а також використанням європейських стандартів прав людини в національній правозастосовній практиці. Участь у дискусії (метод «прес», дискусія, дебати, дебрифінг) Обговорення проблемних питань щодо співвідношення прав людини і прав громадянина, значення концепції «покоління» прав людини, меж конституційних обов'язків громадян, ефективності механізмів гарантування прав і свобод, а також ролі європейських стандартів прав людини у розвитку конституційного права України.	Термінологічний диктант (до 1 бала) повне й коректне відтворення конституційно-правових понять і категорій – 1 бал; допущення окремих неточностей – 0,5 бала; поверхневе або помилкове знання термінології – 0–0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття (5–10 хвилин). Робота у групі / кейс-метод (до 1 бала) аргументований аналіз практичного завдання з посиланням на норми Конституції України та європейські стандарти прав людини – 1 бал; частковий аналіз без достатнього правового обґрунтування – 0,5 бала; формальний або помилковий аналіз – 0–0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття (15–20 хвилин). Участь у дискусії (до 1 бала) активна участь з логічною та аргументованою позицією – 1 бал; участь з обмеженою аргументацією – 0,5 бала; пасивна участь або відсутність аргументів – 0–0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття.	3
Практичне заняття №9	Термінологічний диктант, робота у групі над розв'язанням практичного завдання,	Термінологічний диктант Перевірка знань здобувачів вищої освіти щодо поняття та ознак громадянства, його політико-правового характеру, принципу	Термінологічний диктант (до 1 бала) повне й коректне відтворення конституційно-правових понять і категорій – 1 бал; допущення окремих	3

	технології ситуативного моделювання: кейс-метод (імітації, симуляції); технології опрацювання дискусійних питань: метод-прес, дебати, дискусія, дебрифінг та ін.	стабільності громадянства, взаємності прав і обов'язків між державою та громадянином, категорій осіб, що належать до громадянства України, підстав набуття та припинення громадянства, а також особливостей громадянства Європейського Союзу. Робота у групі над розв'язанням практичного завдання / кейс-метод Аналіз правової ситуації, пов'язаної з набуттям, припиненням або підтвердженням громадянства України, діяльністю уповноважених органів у сфері громадянства, визначенням правового статусу іноземців та осіб без громадянства, а також співвідношення національного громадянства з громадянством Європейського Союзу. Участь у дискусії (метод «прес», дискусія, дебати, дебрифінг) Обговорення проблемних питань щодо правової природи громадянства, доцільності та меж інституту подвійного громадянства, ролі держави у забезпеченні стабільності громадянства, особливостей компетенції органів у сфері громадянства, а також перспектив гармонізації інституту громадянства України з правом Європейського Союзу.	неточностей – 0,5 бала; поверхнєве або помилкове знання термінології – 0–0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття (5–10 хвилин). Робота у групі / кейс-метод (до 1 бала) аргументований аналіз практичного завдання з посиланням на Конституцію України та законодавство про громадянство – 1 бал; частковий аналіз без достатнього правового обґрунтування – 0,5 бала; формальний або помилковий аналіз – 0–0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття (15–20 хвилин). Участь у дискусії (до 1 бала) активна участь з логічною та аргументованою позицією – 1 бал; участь з обмеженою аргументацією – 0,5 бала; пасивна участь або відсутність аргументів – 0–0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття.	
Практичне заняття №10	Термінологічний диктант, робота у групі над розв'язанням практичного завдання, технології ситуативного моделювання: кейс-метод (імітації, симуляції); технології опрацювання дискусійних	Термінологічний диктант Перевірка знань здобувачів вищої освіти щодо поняття та особливостей конституційно-правового статусу внутрішньо переміщених осіб, іноземців, біженців, осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту, осіб без громадянства, а також правового статусу закордонних українців у системі конституційного права України.	Термінологічний диктант (до 1 бала) повне й коректне відтворення конституційно-правових понять і категорій – 1 бал; допущення окремих неточностей – 0,5 бала; поверхнєве або помилкове знання термінології – 0–0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття (5–10 хвилин). Робота у групі / кейс-метод (до 1 бала)	3

	питань: метод-прес, дебати, дискусія, дебрифінг та ін.	Робота у групі над розв'язанням практичного завдання / кейс-метод Аналіз правової ситуації, пов'язаної з реалізацією прав, свобод і обов'язків внутрішньо переміщених осіб, іноземців та осіб без громадянства, застосуванням норм Конституції України, міжнародно-правових актів та спеціального законодавства, а також визначенням особливостей правового статусу закордонних українців. Участь у дискусії (метод «прес», дискусія, дебати, дебрифінг) Обговорення проблемних питань щодо конституційних гарантій прав внутрішньо переміщених осіб, меж правосуб'єктності іноземців і осіб без громадянства, особливостей надання міжнародного захисту, а також ролі держави у забезпеченні прав та підтримки закордонних українців	аргументований аналіз практичного завдання з посиланням на Конституцію України, міжнародно-правові акти та спеціальне законодавство – 1 бал; частковий аналіз без достатнього правового обґрунтування – 0,5 бала; формальний або помилковий аналіз – 0–0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття (15–20 хвилин). Участь у дискусії (до 1 бала) активна участь з логічною та аргументованою позицією – 1 бал; участь з обмеженою аргументацією – 0,5 бала; пасивна участь або відсутність аргументів – 0–0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття.	
Практичне заняття №11	Термінологічний диктант, робота у групі над розв'язанням практичного завдання, технології ситуативного моделювання: кейс-метод (імітації, симуляції); технології опрацювання дискусійних питань: метод-прес, дебати, дискусія, дебрифінг та ін.	Термінологічний диктант Перевірка знань здобувачів вищої освіти щодо права на об'єднання, поняття та видів громадських об'єднань, особливостей конституційно-правового статусу політичних партій і громадських організацій, конституційних обмежень і заборон щодо їх створення та діяльності, а також засад реалізації права на свободу совісті й правового статусу релігійних організацій. Робота у групі над розв'язанням практичного завдання / кейс-метод Аналіз правової ситуації, пов'язаної з реалізацією права на об'єднання, створенням і діяльністю політичних партій, громадських та релігійних організацій, застосуванням норм Конституції України та спеціального законодавства, визначенням меж допустимих обмежень прав і	Термінологічний диктант (до 1 бала) повне й коректне відтворення конституційно-правових понять і категорій – 1 бал; допущення окремих неточностей – 0,5 бала; поверхневе або помилкове знання термінології – 0–0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття (5–10 хвилин). Робота у групі / кейс-метод (до 1 бала) аргументований аналіз практичного завдання з посиланням на Конституцію України та спеціальне законодавство – 1 бал; частковий аналіз без достатнього правового обґрунтування – 0,5 бала; формальний або помилковий аналіз – 0–0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття (15–20 хвилин). Участь у дискусії (до 1 бала)	3

		свобод у цій сфері. Участь у дискусії (метод «прес», дискусія, дебати, дебрифінг) Обговорення проблемних питань щодо меж реалізації права на об'єднання, ролі політичних партій у демократичній державі, значення громадських організацій для розвитку громадянського суспільства, принципу світськості держави та особливостей взаємовідносин держави і релігійних організацій в Україні	активна участь з логічною та аргументованою позицією – 1 бал; участь з обмеженою аргументацією – 0,5 бала; пасивна участь або відсутність аргументів – 0–0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття.	
Практичне заняття №12	Термінологічний диктант, робота у групі над розв'язанням практичного завдання, технології ситуативного моделювання: кейс-метод (імітації, симуляції); технології опрацювання дискусійних питань: метод-прес, дебати, дискусія, дебрифінг та ін.	Термінологічний диктант Перевірка знань здобувачів вищої освіти щодо поняття інформації, змісту та напрямів державної інформаційної політики України, категорії інформаційного суверенітету, видів інформації, джерел інформації, а також конституційно-правових засад реалізації права на доступ до публічної інформації та правового статусу медіа в Україні. Робота у групі над розв'язанням практичного завдання / кейс-метод Аналіз правової ситуації, пов'язаної з реалізацією права на інформацію та доступ до публічної інформації, діяльністю медіа, застосуванням норм Конституції України та спеціального інформаційного законодавства, визначенням меж обмеження інформаційних прав в інтересах національної безпеки, громадського порядку та захисту прав інших осіб. Участь у дискусії (метод «прес», дискусія, дебати, дебрифінг) Обговорення проблемних питань щодо співвідношення свободи слова та інформаційної безпеки, ролі держави у формуванні та	Термінологічний диктант (до 1 бала) повне й коректне відтворення конституційно-правових понять і категорій – 1 бал; допущення окремих неточностей – 0,5 бала; поверхнєве або помилкове знання термінології – 0-0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття (5–10 хвилин). Робота у групі / кейс-метод (до 1 бала) аргументований аналіз практичного завдання з посиланням на Конституцію України та інформаційне законодавство – 1 бал; частковий аналіз без достатнього правового обґрунтування – 0,5 бала; формальний або помилковий аналіз – 0–0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття (15–20 хвилин). Участь у дискусії (до 1 бала) активна участь з логічною та аргументованою позицією – 1 бал; участь з обмеженою аргументацією – 0,5 бала; пасивна участь або відсутність аргументів – 0-0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття.	3

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Конституційне право

		реалізації інформаційної політики, значення інформаційного суверенітету, а також конституційно-правового статусу медіа в умовах цифровізації та воєнного стану.		
Практичне заняття №13	Термінологічний диктант, робота у групі над розв'язанням практичного завдання, технології ситуативного моделювання: кейс-метод (імітації, симуляції); технології опрацювання дискусійних питань: метод-прес, дебати, дискусія, дебрифінг та ін.	Термінологічний диктант Перевірка знань здобувачів вищої освіти щодо поняття та елементів конституційно-правового статусу медіа, ролі медіа у забезпеченні права громадян на інформацію, конституційно-правових підстав обмеження інформаційних прав, видів юридичної відповідальності медіа за поширення недостовірної інформації, а також особливостей функціонування медіа в умовах воєнного стану. Робота у групі над розв'язанням практичного завдання / кейс-метод Аналіз правової ситуації, пов'язаної з діяльністю медіа, реалізацією права на інформацію, застосуванням обмежень інформаційних прав, притягненням медіа до юридичної відповідальності, а також функціонуванням медіа в умовах воєнного стану з урахуванням норм Конституції України та спеціального законодавства. Участь у дискусії (метод «прес», дискусія, дебати, дебрифінг) Обговорення проблемних питань щодо меж свободи слова та права на інформацію, допустимості обмежень інформаційних прав в умовах воєнного стану, відповідальності медіа за поширення інформації, а також ролі медіа в забезпеченні інформаційної безпеки держави.	Термінологічний диктант (до 1 бала) повне й коректне відтворення конституційно-правових понять і категорій – 1 бал; допущення окремих неточностей – 0,5 бала; поверхневе або помилкове знання термінології – 0-0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття (5–10 хвилин). Робота у групі / кейс-метод (до 1 бала) аргументований аналіз практичного завдання з посиланням на Конституцію України та інформаційне законодавство – 1 бал; частковий аналіз без достатнього правового обґрунтування – 0,5 бала; формальний або помилковий аналіз – 0-0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття (15–20 хвилин). Участь у дискусії (до 1 бала) активна участь з логічною та аргументованою позицією – 1 бал; участь з обмеженою аргументацією – 0,5 бала; пасивна участь або відсутність аргументів – 0-0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття.	3
Практичне заняття №14	Термінологічний диктант, робота у групі над розв'язанням практичного завдання, технології	Термінологічний диктант Перевірка знань здобувачів вищої освіти щодо поняття народовладдя, форм безпосередньої демократії, змісту конституційного права на мирні зібрання та	Термінологічний диктант (до 1 бала) повне й коректне відтворення конституційно-правових понять і категорій – 1 бал; допущення окремих неточностей – 0,5 бала;	3

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Конституційне право

	ситуативного моделювання: кейс-метод (імітації, симуляції); технології опрацювання дискусійних питань: метод-прес, дебати, дискусія, дебрифінг та ін.	права на звернення, правової природи референдуму і виборів, їх відмінностей, видів і соціальних функцій, а також основ виборчого законодавства України. Робота у групі над розв'язанням практичного завдання / кейс-метод Аналіз правової ситуації, пов'язаної з реалізацією форм безпосереднього народовладдя, здійсненням права на мирні зібрання або звернення громадян, організацією та проведенням виборів чи референдумів, застосуванням норм Конституції України та спеціального законодавства, визначенням меж допустимих обмежень демократичних прав. Участь у дискусії (метод «прес», дискусія, дебати, дебрифінг) Обговорення проблемних питань щодо ролі безпосереднього народовладдя в демократичній державі, співвідношення представницької та безпосередньої демократії, ефективності правового регулювання виборів і референдумів, гарантій реалізації політичних прав громадян та особливостей їх здійснення в умовах надзвичайного або воєнного стану.	поверхнєве або помилкове знання термінології – 0-0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття (5-10 хвилин). Робота у групі / кейс-метод (до 1 бала) аргументований аналіз практичного завдання з посиланням на Конституцію України та виборче/референдне законодавство – 1 бал; частковий аналіз без достатнього правового обґрунтування – 0,5 бала; формальний або помилковий аналіз – 0-0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття (15-20 хвилин). Участь у дискусії (до 1 бала) активна участь з логічною та аргументованою позицією – 1 бал; участь з обмеженою аргументацією – 0,5 бала; пасивна участь або відсутність аргументів – 0-0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття	
Практичне заняття №15	Термінологічний диктант, робота у групі над розв'язанням практичного завдання, технології ситуативного моделювання: кейс-метод (імітації, симуляції); технології опрацювання дискусійних питань: метод-прес, дебати, дискусія,	Термінологічний диктант Перевірка знань здобувачів вищої освіти щодо поняття і принципів виборчого права, змісту активного і пасивного виборчого права, виборчих цензів, видів виборчих систем, правового статусу виборчих комісій, основних категорій виборчого процесу, а також понять виборчої квоти, загороджувального бар'єра та абсентеїзму. Робота у групі над розв'язанням практичного завдання / кейс-метод Аналіз правової ситуації,	Термінологічний диктант (до 1 бала) повне й коректне відтворення виборчо-правових понять і категорій – 1 бал; допущення окремих неточностей – 0,5 бала; поверхнєве або помилкове знання термінології – 0-0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття (5-10 хвилин). Робота у групі / кейс-метод (до 1 бала) аргументований аналіз практичного завдання з посиланням на Конституцію	3

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Конституційне право

	дебрифінг та ін. Письмова контрольна робота Атестаційна робота №2	пов'язаної з реалізацією виборчих прав громадян, організацією виборчого процесу, діяльністю виборчих комісій, висуненням і реєстрацією кандидатів, проведенням передвиборної агітації, голосуванням та встановленням результатів виборів з урахуванням норм Конституції України та виборчого законодавства. Участь у дискусії (метод «прес», дискусія, дебати, дебрифінг) Обговорення проблемних питань щодо ефективності принципів виборчого права, переваг і недоліків мажоритарної та пропорційної виборчих систем, ролі політичних партій у виборчому процесі, причин абсентеїзму, а також значення виборчого бар'єра і виборчої квоти для формування представницьких органів влади. Атестаційна робота № 2 проводиться у формі онлайн-тестування за допомогою СЕЗН Moodle до 7 балів https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11067	України та виборче законодавство – 1 бал; частковий аналіз без належного правового обґрунтування – 0,5 бала; формальний або помилковий аналіз – 0-0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття (15-20 хвилин). Участь у дискусії (до 1 бала) активна участь з логічною та аргументованою позицією – 1 бал; участь з обмеженою аргументацією – 0,5 бала; пасивна участь або відсутність аргументів – 0-0,25 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття. Атестаційна робота № 2 до 8 балів	
Самостійна робота	Письмова контрольна робота Атестаційна робота №2 Вирішення практичного кейсу	Атестаційна робота № 2 проводиться у дистанційній формі з використанням СЕЗН Moodle та включає два самостійні елементи контролю: Онлайн-тестування, що складається з 12 тестових завдань, спрямованих на перевірку знань основних понять, інститутів та норм конституційного права України. Вирішення практичного кейсу, що передбачає письмовий аналіз конституційно-правової ситуації із застосуванням норм Конституції України та чинного законодавства.	Онлайн-тестування в СЕЗН Moodle – до 6 балів 12 тестових завдань, 0,5 бала за кожну правильну відповідь; зараховуються лише відповіді, подані у встановлений часовий ліміт у СЕЗН Moodle. Вирішення практичного кейсу – до 3 балів правильно вирішений кейс (повний та обґрунтований аналіз із застосуванням норм Конституції України та законодавства) – 3 бали; частково правильно вирішення кейсу (допущені неточності або неповний правовий аналіз) – 2 бали; поверхнєве вирішення кейсу (загальні міркування без належного правового обґрунтування) – 1 бал;	9

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Конституційне право

			відсутність відповіді або неправильне вирішення кейсу – 0 балів. Термін виконання: відповідно до графіка атестації шляхом проходження онлайн-тестування та виконання кейсового завдання в СЕЗН Moodle (із визначеним часовим лімітом)	
Усього за поточний контроль	17			60
Підсумковий контроль				
Залік	Теоретичне завдання	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11067	40 тестів (одна правильна відповідь) – 20 балів	20
	Практичне завдання	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11067	Вирішення ситуаційної задачі (кейсу) – макс. 20 балів 18-20 балів – завдання виконано повністю, правильно, з належним нормативним обґрунтуванням і чіткими висновками. 14-17 балів – загалом правильне рішення з незначними помилками або неточностями. 10-13 балів – часткове вирішення завдання, поверхове обґрунтування. 0-9 балів – завдання не виконано або виконано з істотними помилками.	20
Усього за підсумковий контроль				40

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Конституційне право

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	
C	75 – 84 (добре)	
D	70 – 74 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)	
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)	

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

Підручники та монографії

1. Верлос Н. В. Конституційне право : навчальний посібник у схемах і таблицях для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Право» освітньо-професійної програми «Право» : в 2 ч. Ч.1 Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2023. 180 с.
2. Конституційне право України : Підручник. 11-е видання: (присвячене 30-ій річниці заснування юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет») перероблене та доповнене. Ужгород : РІК-У, 2023. 536 с.
3. Бабін І.І., Білоскурська О.В. Конституційне право : навч.-метод. Посібник. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 240 с.
4. Конституційне право : навч. посібник / Д. Терлецький, М. Афанасьєва, Ю. Батан [та ін.] ; за заг. ред. Д. Терлецького ; НУ «Одес. юрид. академія». – Одеса : Фенікс, 2023. – 584 с. – Режим доступу : <https://doi.org/10.32837/11300.26099>
5. Конституційне право: підручник / за загальною редакцією М.І. Козюбри./ Ю.Г. Барабаш, О.М. Бориславська, В.М. Венгер, М.І. Козюбра, А.А. Мелешевич. К.: Ваїте, 2021. 528 с.
6. Совгіря О. В., Шукліна Н.Г. Конституційне право України. Повний курс: навчальний посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 556 с.
7. Тертишник В. М. Конституція України: науково-практичний коментар. Київ: Алерта, 2022. 430 с.
8. Якимович Я. В. Конституційне право України. Курс лекцій. Ужгород, 2022. 129 с.

Критичні джерела:

1. Batanov O. , Batanova N. , Verlos N. , Omelchenko N. , Lukashenko A. . Constitutional principles of functioning of democratic institutions in the conditions of COVID-19 pandemic. Domestic practice and foreign experience. DIXI. 2022. Т. 24. № 1. С. 1-19. DOI: <https://doi.org/10.16925/2357-5891.2022.01.04> URL: <https://revistas.ucc.edu.co/index.php/di/article/view/4237>.
2. Верлос Н. В. Конституційно-правові засади охорони та захисту права дитини на життя, повагу до гідності, свободу і особисту недоторканність в період збройного конфлікту. Аналітично-порівняльному правознавстві. 2025. Вип.6. Ч.1. С.135-141 DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.06.1.20> URL: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2025/12/22.pdf>

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Конституційне право

3. Верлос Н. В. Реалізація конституційного права дитини на освіту в умовах збройного конфлікту: подолання дискримінаційних бар'єрів. Науковий вісник УжНУ. Серія «Право». 2025. №91. Ч.1. С.172-177 DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.91.1.24> URL:<https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2025/11/26.pdf>
4. Верлос Н. В., Коломоєць Т. О., Воронкова В. Г., Нікітенко В. О. Цифрова безбар'єрність як правовий інструмент реалізації конституційного принципу рівності та протидії цифровій дискримінації. Юридичний науковий електронний журнал. Категорія Б. . 2025. № 4. С. 601-605. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-4/145> URL: http://lsej.org.ua/4_2025/147.pdf.
5. Гедульянов В. Е. Інститут представницької демократії в умовах сучасної конституційної реформи в Україні: проблеми теорії та практики : дис. ... д-ра юрид. наук : спец. 12.00.02 «Конституційне право; муніципальне право». Ужгород, 2025. 425 с.
6. Застосування судами Конституції України: доктрина і практика / О. Ю. Водянніков, О. В. Грищук, В. В. Лемак, Д. Г. Михайленко, О. В. Совгіря [та ін.]; упоряд. : А. А. Єзеров, Д. С. Терлецький. Київ : ВАІТЕ, 2022. 603 с.
7. Коломоєць Т., Верлос Н., Нікітенко В., Воронкова В. Цифрові права в умовах розвитку штучного інтелекту та глобалізації: виклики та можливості. Humanities studies: Collection of Scientific Papers / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia : Publishing house "Helvetica", 2024. 19 (96). Р. 207–217. DOI: <https://doi.org/10.32782/hst-2024-20-97-24> URL:<https://humstudies.com.ua/article/view/312143>
8. Конституційне право держав-членів Європейського Союзу : підручник / П. Захарченко, Г. Лаврик. Полтава : ПУЕТ, 2024. 389 с.
9. Конституційно–правове регулювання прав і свобод громадян в Україні: колективна монографія /під ред. І.С. Пирого, Ю.М. Бисаги. Луцьк: Вежа-Друк, 2023. 472 с.
10. Нікітенко В., Воронкова В., Коломоєць Т., Верлос Н. Захист прав і свобод людини як виклик трансформації правової системи в умовах турбулентності цифрової доби. Humanities Studies. 2025. Випуск 23 (100). С.68-82. DOI: <https://doi.org/10.32782/hst-2025-23-100-08> URL:<https://humstudies.com.ua/article/view/335589>
11. Терлецький Д.С., Марусяк О.В., Батан Ю.Д., Афанасьєва М.В. та ін. (за заг. ред. М.В. Афанасьєвої) Права людини в особливих правових режимах: досвід України : монографія. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 356 с.
12. Український конституціоналізм в умовах війни: основні науково-практичні проблеми та організаційно-правові засоби їх розв'язання: наукова записка / О.В. Скрипнюк, А.Р. Крусян, О.В. Марцеляк, О.В. Батанов, В.А. Явір, Н.Л. Омельченко, Т.А. Костецька; Інститут держави і права імені В.М. Корецького НАН України. Київ: Видавництво Людмила, 2025. 112 с.
13. Чалчинський В. І. Конституційно-правове забезпечення прав людини в умовах цифровізації: дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право» (08 – Право). Київ, 2025. 225 с..

Інформаційні ресурси

1. <http://www.rada.gov.ua> – Офіційний сайт Верховної Ради України
2. <http://www.nbu.gov.ua> – Національна бібліотека імені В.І.Вернадського
3. <https://www.kmu.gov.ua> – Урядовий портал
4. <http://www.ccu.gov.ua> – Конституційний Суд України
5. <http://www.ombudsman.gov.ua> – Уповноважений Верховної Ради України з прав людини
6. <https://www.president.gov.ua> – Офіційне інтернет-представництво Президента України
7. <https://zor.gov.ua/> – Запорізька обласна рада
8. <https://zp.gov.ua/> – Запорізька міська рада

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Конституційне право
7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Відвідування усіх занять є обов'язковим для здобувачів. Відпрацювання допускається лише у разі відсутності здобувача на практичному занятті з поважних причин (напр. хвороба, що підтверджується довідкою з лікарні).

Академічна доброчесність. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

Навчальний процес та забезпечення якості освіти. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

Визнання результатів неформальної (інформальної) освіти

Результати навчання, здобуті шляхом неформальної освіти, можуть бути Perezараховані у межах освітнього компонента відповідно до чинного законодавства України та Положення Запорізького національного університету про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті (https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_zapor_z_kogo_nats_onal_nogo_un_versitetu_pro_poryadok_viznannya_rezul_tat_v_navchannya_zdobutikh_shly_akhom_neformal_noyi_ta_abo_nformal_noyi_osv_ti.pdf).

Перезарахування здійснюється за результатами розгляду документів і співвіднесення їх із результатами навчання дисципліни. Perezарахування результатів неформальної освіти можливе в межах визначених результатів навчання та обсягу кредитів освітнього компонента.

Обов'язковою умовою визнання результатів неформального та/або інформального навчання заявника в рамках вибіркової складової освітньої програми є відповідність цих результатів навчання рівню освіти, на якому реалізується освітня програма. Визнанню можуть підлягати результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як навчальній дисципліні в цілому, так і її окремому розділу, темі (темам), виду навчальних занять, завданням самостійної роботи, індивідуальному завданню.

У разі, якщо Perezарахуванню отриманих результатів навчання у неформальній та інформальній освіті підлягають окремі розділи чи теми, виду навчальних занять, самостійної роботи, які не перевищують 14 годин, право для Perezарахування результатів надається викладачу відповідної дисципліни.

Документи для підтвердження інформації про неформальне та/або інформальне навчання: сертифікати, свідоцтва, освітні програми, які підтверджують зміст та результати навчання, які отримав здобувач вищої освіти.

Рекомендовані платформи: Prometheus, Coursera, BYM online, edX, HELP (Рада Європи), Udemy, FutureLearn, OpenLearn (The Open University) та інші.

Перевірка досягнутих результатів навчання здійснюється під час проведення підсумкового контролю з дисципліни та враховуються викладачем при визначенні підсумкової оцінки з навчальної дисципліни

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Конституційне право
ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА 2025-2026 н.р. доступний за адресою:
<https://surl.li/vlwuoj>

НАВЧАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів Запорізького національного університету: <https://surl.li/wdzjrl>

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (у тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Процедура повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://surl.lu/hfjbya>

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://surl.li/qgacqa>

Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до:

Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://surl.li/unwzzm>

Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://surl.lu/xkxmuz>

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Кабінет практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** – навч. корп. №4, каб. №235 (понеділок, середа, четвер 9.00-11.00, 13.00-15.00), навч. корп. №9 (ІННІ) каб.57 (п'ятниця 9.00-11.00, 13.00-15.00), гуртожиток №6 (вул. Добролюбова, 19, середа 9.00-11.00, 13.00-15.00). Попередній запис за тел.: 228-76-48, (099) 253-78-73 щоденно з 9 до 15.

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Спеціалізована допомога: (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://surl.li/ivcwih>

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (СЕЗН ЗНУ): <https://moodle.znu.edu.ua>.

Посилання для відновлення паролю: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>